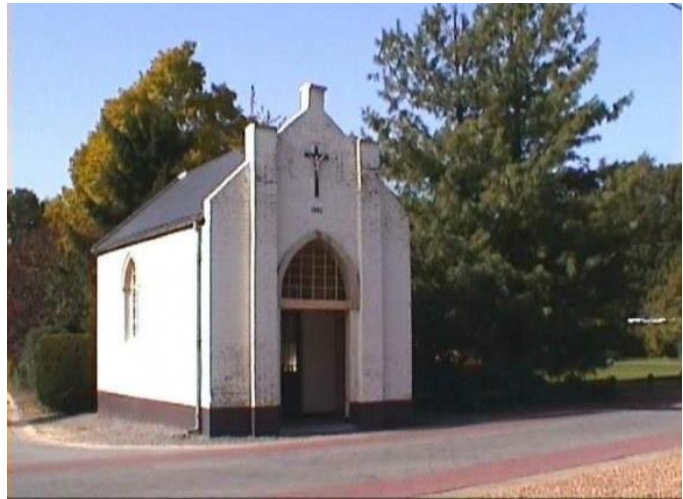

De Rochuskapel in Gewaai (Zutendaal)

Zutendaal is sinds eeuwen een bedevaartsoord. Sinds ongeveer 1500 kent men miraculeuze krachten toe aan het O.-L.-Vrouwenbeeld van Zutendaal. Naast O.-L.-Vrouw is de Heilige Rochus de tweede patroonheilige van Zutendaal. In Gewaai werd ter ere van Sint Rochus in 1635 een kapel gebouwd, op de hoek van de Maastrichterstraat en de Sint-Rochusstraat.

Sint Rochus behoort tot de groep van zesendertig heiligen die helpen bij onbekende ziekten. Dit betekent dat men de ziekte nergens kan thuisbrengen, net als de pijnen, waar men de oorzaken niet van kent. Sint Rochus wordt vooral aanbeden bij de volgende ziektes: pest of de zwarte dood, cholera, longziekten, tuberculose, tyfus, pijn in de voeten, knieën en benen, ook tegen allerlei ongelukken, veepest en hondsdolheid. Sint Rochus wordt afgebeeld met een wonde boven de knie en een hond naast hem. Meestal draagt Sint Rochus een pelgrimsstaf met een kalebas, een korte pelgrimsmantel, knapzak en een hoed.

Op 16 augustus 1985 werd 350 jaar Rochuskapel gevierd door de Zutendaalse schutterijen en enkele "werkers" uit Gewaai met een eucharistieviering en een schietwedstrijd tussen de beide schutterijen van Zutendaal. Vanaf dan werd deze viering jaarlijks herhaald

Ieder jaar op 16 augustus is er een openluchtviering aan de kapel. Om 18 uur komt de parochiepriester de mis doen. Heel wat mensen die afkomstig zijn van Gewaai kiezen ervoor om op dat moment de viering te laten opdragen voor hun overleden familieleden. Dat maakt dat er heel wat mensen, jong en oud, aanwezig zijn. De viering eindigt met de wijding van de honden van de buurtbewoners.

In de jaren 80 en 90 van de vorige eeuw was er na de eucharistieviering een groot buurtfeest. Er waren optredens, kindersanimatie, een spel zonder grenzen... Het toenmalige buurtcomité werd ouder en er waren niet onmiddellijk opvolgers. Daarom is er een periode van een twintigtal jaar dat er enkel nog de misviering was. Een groepje van een tiental veertigers en vijftigers ('Team Gewaai') sloegen de handen in elkaar en hebben er in 2023 voor gezorgd dat er opnieuw een informele samenkomst kon doorgaan na de viering. Het buurtcomité voorziet boterhammen met kaas en kipkap om uit te delen. Er is ook een tapwagen zodat men na de misviering op een informele manier kan bijpraten.

Het is de bedoeling om dit opnieuw jaarlijks te organiseren. Vorig jaar zijn ze klein gestart, maar naar de toekomst toe willen ze dit jaarlijks uitbreiden met bijvoorbeeld kindersanimatie, live optredens... De ambitie is ook om het feest te organiseren op de Maastrichterstraat, waar er meer ruimte is. Men hoopt hier in de toekomst op een positieve medewerking van de gemeente. Door het succes van vorig jaar heeft de gemeente extra steun toegezegd. Naar de volgende editie toe komt er een subsidie van 100 euro voor het evenement en aankoopbonnen ter waarde van 200 euro om te besteden bij de Zutendaalse middenstand.

Er bestaan twee comités die nauw samenwerken. Een aantal oudere burens nemen de verantwoordelijkheid voor de eucharistieviering. Ze zetten het beeld van de heilige Rochus buiten, maken een altaar en hebben contacten met de parochie. Daarnaast bestaat er een groepje vrijwilligers ('team Gewaai') die de contacten met het gemeentebestuur leggen en die de aanvragen doen voor het afzetten van de straat, voor het huren van banken, tenten, het horecagedeelte.....

Van een wijk een hechtere gemeenschap maken is prachtig.

Iedereen heeft een andere rol en het is ook mooi om te zien dat heel veel mensen in de wijk zich op één of andere manier engageren voor de Sint-Rochuskapel, het hele jaar door. Er zijn burens die de kapel poetsen en verven, er zijn mensen die het onkruid verwijderen, er zijn burens die bloemstukken voorzien voor op het altaar, er zijn mensen die ervoor zorgen dat er altijd kaarsen aanwezig zijn.... Vorige zomer is het heiligenbeeld in de kapel slachtoffer geworden van vandalisme. Zijn stok is meegenomen en zijn plunjezak was ook verdwenen. Al heel snel was de boel weer opgeknapt. Er werd een nieuwe plunjezak gemaakt van leer door een vrijwilliger. Iemand anders maakte een nieuwe staf. Nog anderen poetsten de kapel weer op. Rochus wordt ferm verwend in Gewaai! Misschien moet men Sint Rochus en zijn kapel nu zien als een bindmiddel voor de hele buurtschap en is dat de moderne vorm van een mirakel.

Ilse Doumen

Bron: Sprokkels, driemaandelijks tijdschrift met geschied- en heemkundige informatie over Zutendaal 1985-4-4-154 en 1992-11-2-1992).